

בתי המשפט

א 5098/03	בית משפט השלום בירושלים
22/11/2007	לפני כב' השופט רפאל יעקובי

בעניין:

אבישר רנית

התובעת

ע"י ב"כ עו"ד ד. גנסינ

נגד

1. איילון חברה לביטוח בע"מ

2. אבנר איגוד לביטוח נפגעי רכב בע"מ

הנתבעות

ע"י ב"כ עו"ד י. ראובינוף

פסק דיןא. התביעה וההליכים שבעקבותיה

1. עניינו של פסק דין זה בתביעה מכח חוק פלתי"ד, שהגישה התובעת, ילידת 10.12.82, בקשר לתאונת דרכים מיום 28.10.02.
2. אין מחלוקת בדבר חבות הנתבעות לפצות את התובעת עבור הנזקים שבגין התאונה. יש ויש מחלוקות לגבי היקף הנזקים ושיעור הפיצויים, וכן בשאלה אם יש מקום לניכוי רעיוני של גמלאות מל"ל.
3. מדובר בתובעת שבמועד התאונה הייתה כבת 20 שנה, ובמועד פסק הדין היא כבת 25 שנים.
4. ארבעה מומחים מטעם בית המשפט בדקו את התובעת ונתנו חוות דעת בשלושה תחומים רפואיים. בתחום הפסיכיאטרי, שהוא התחום המרכזי שעל הפרק, מונו שני מומחים, וזאת בשל כך שהמומחה הראשון, ד"ר ש. מייזל, נפטר לאחר מתן חוות הדעת ובטרם נחקר עליה, ואזי מונתה ד"ר ר. דורסט. המומחים האחרים הם פרופ' ד. ברסון בתחום העיניים וד"ר מ. עמית-כהן בתחום האורתופדי.
5. נסקור עתה את קביעות המומחים, מן הקל אל הכבד.
5. פרופ' ד. ברסון כותב בפרק "דיון" של חוות דעתו, בתחום רפואת העיניים, את הדברים הבאים:

"רנית אבישר שנפגעה בצד שמאל של הפנים, בעפעפיים ובעין השמאלית, בתאונה שקרתה לה ב-28.10.02, טופלה והחלימה מפציעתה.

כיום, חדות ראייתה ותנועות עיניה תקינות. יש לה הפרעות מסוימות בראייתה, אולם הפרעות אלה אינן גורמות נכות והיו גם קיימות לפני התאונה שעברה.

מסקנה:

לפיכך, תשובתי לשאלות כב' השופט היא:

אין התובעת לוקה כיום בנכות בעיניה כתוצאה מהתאונה בה נפגעה ב-28.10.02.

להערכתי, אין לצפות לשינויים במצבה בעתיד, היא לא תהיה זקוקה לטיפולים רפואיים ואין לה מגבלות תפקודיות כתוצאה מהתאונה שעברה.

לפי האישורים שלפניי, התובעת הייתה בתקופת אי כושר במשך 123 ימים מהתאונה".

6. ד"ר מ. עמית-כהן כותבת בפרק "סיכום ומסקנות" של חוות דעתה האורטופדית כדלקמן:

"גב' אבישר רנית נפגעה לדבריה בת.ד. ביום 28.10.02.

במיון סמוך לאחר החבלה התלוננה על אמנזיה וכאבים סביב עין שמאל.

בבדיקה נמצאה נפיחות מסביב לאורביטה שמאל ושריטה בלחי שמאל.

צילומי C.T. מח וצוואר - תקינים.

בבדיקה ב-3.12.02 נמצאו שפופים בידיים ובאמות, רגישות ניכרת במישוש הצוואר, שכמות וגב לכל אורכו, שריטות בפנים ושטף דם בסקלרה של עין שמאל.

היא הופנתה לטיפול פיזיותרפי לצוואר ולגב התחתון. לדבריה קיבלה 12 טיפולים.

בהמשך קיבלה מספר טיפולים במסגרת מרפאה לבריאות הנפש החל מ-6.2.03 באבחנה של ACUTE STRESS DISORDER.

בעת הבדיקה התלוננה על כאבי צוואר וגב תחתון, פחדים, כאבי ראש וקושי בריכוז, חשש להפרעה בראיה וכאב באף.

בבדיקה נמצאה רגישות צווארית באזור חוליות C4-5 עם מתח שרירי והגבלה קלה בסיבוב וכיפוף הצוואר.

לא נמצא ממצא בעמו"ש המתני.
 בצילומי עמוד השדרה צווארי מ-9.1.03: בגובה C4-5 הצרות מינימלית במרוח שבין החוליות. פרט לכך ללא ממצא.
 מנגנון התאונה מתאים לחבלה צווארית ויש דיווח על תלונות באזור הצוואר בסמוך לחבלה ב-3.12.02.
 לא התקבלו דיווחים על בעייה בצוואר בעברה.
 לאור הנ"ל יש מקום לייחס את התלונות והממצאים הצוואריים בחבלה.
 בהעדר ממצא קליני בעמו"ש המתני אין בסיס לקבוע נכות הגין התלונות לגבי אזור זה.
 לדעתי יש לקבוע:
 נכות אורטופדית זמנית:
 בגובה 100% למשך 6 שבועות.
 בגובה 50% למשך 8 שבועות נוספים.
 נכות אורטופדית צמיתה
 בגובה 5% בגין הגבלה קלה בחלק מתנועות הצוואר לפי סעיף 37(5) א' בחלקו לתקנות הביטוח הלאומי".

7. הפסיכיאטר המנוח, ד"ר ש. מייזל ז"ל, כותב בפרק "אבחנה" של חוות דעתו כהאי לישנא:

"מדובר בהפרעה פוסט טראומטית לאחר התאונה ב-28.10.02.
 בתשובה לשאלות כבוד השופט:
 א. כיום התובעת סובלת מנכות נפשית עקב הפרעה פוסט טראומטית וקיים קשר סיבתי ברור בין התאונה ב-28.10.02 לבין הנכות.
 ב. אני קובע כי במשך ששה חודשים לאחר התאונה אחוז הנכות הוא 30%, ע"פ סעיף 34א(ד), לפי תקנות של המוסד לביטוח לאומי. במשך שנה נוספת, אחוז הנכות הינו 20%, ע"פ סעיף 34א(ג) לאותן תקנות. לאחר תקופה זו יש לקבוע 10% נכות לצמיתות, לפי סעיף 34א(ב) לאותן התקנות.
 ג. לאחר התאונה עברו שנתיים ובמצבה חל שיפור מסויים. לדעתי אין לצפות לשינוי משמעותי לא לטובה ולא לרעה (במידה ולא תעבור טראומות נוספות).
 ד. התובעת זקוקה לטיפול נפשי (פסיכותרפיה) במשך שנתיים. עלות המשוערת לפי המחירים כיום הינה 20,000 ₪.
 ה. קיימת מגבלה בתחום הלימודי (התובעת הינה סטודנטית). במצבה הנוכחי יש לצפות להתעייפות יותר מהירה מהרגיל, קשיים בריכוז במשך

הלימודים. בנוסף לכך, לפני התאונה עבדה התובעת כסגנית מנהל של חנות, כלומר עסקה במכירות. לדעתי, לא תוכל לעבוד בעבודה כזו או דומה לה בגלל סף גירוי מונמך ונטייה להתפרצויות זעם, וזאת כי בעבודה כזו או דומה יש צורך במגע יומיומי עם לקוחות.
ו. התובעת הייתה באי כושר עבודה מוחלט במשך שישה חודשים רצופים לאחר התאונה."

8. הפסיכיאטרית ד"ר ר. דורסט, שערכה חוות דעת מפורטת ומקיפה, כותבת במסגרת הפרק "דין וסיכום" של חוות דעתה את הדברים הבאים:

"רנית אבישר סובלת משתי תסמונות פסיכיאטריות:

1. אנורקסיה

2. תסמונת פוסט טראומטיים המתבטאת במחשבות וזכרונות חודרניים הגורמים לה לחרדה קשה מפני מקומות סגורים, מפני חנק, מלהיות לבד.

השילוב של השניים הוא קשה, סבוך, מורכב קשה להתרה וכמעט בלתי אפשרי לטיפול, מה גם, שקווי האישיות אינם מקלים על כך וההכחות המסיביות של כל בעיה, כדפוס שריר וקיים אצל האם והבת (גם נוכח תיעוד ברור) - אף הוא אינו מאפשר חשיפה והבנה לצורך התקדמות ושליטה. אין לראות בהכחות אלה הגזמה מכוונת, כי אם מנגנון הגנת.

התסמונת הדומיננטית היום היא האנורקסיה, וזו להערכתי אינה קשורה בתאונה. התיעוד מצביע על קיומה עוד בגיל 16-17. מצבה הנפשי בגין האנורקסיה הוא קשה, ולהערכתי הוחמר בהרבה מאז נבדקה על ידי ד"ר מייזל, שכן אין היא מוזכרת בחוות דעתו אלא כפשרת (צ"ל: כפרשת-ר.י.) עבר.

העובדה שתפקדה לאחר מכן טוב עד טוב מאוד, הייתה ראש משלחת, עשתה שירות לאומי והתקבלה לאוניברסיטה - אינה שוללת את האבחנה של אנורקסיה. הידוע הוא, שחולות אנורקטיות מצטיינות בכל - ויכולות להמשיך פעילותן זמן רב בכל תחום (אקדמי, אומנותי, ספורטיבי (ריקוד) הוא מקצוע הקשור במיוחד עם אנורקסיה). רק כאשר המצב הגופני הוא קשה מאוד - שמרוב חולשה אין הן יכולות לתפקד - או כאשר מתלווה לבעיית האנורקסיה הפרעת אישיות - ובהרבה מקרים כך הוא הדבר - שהתפקוד הופך ללקוי.

את התסמונת השנייה החרדתית - הפוסט טראומתית, יש לקשור בתאונה. פחד מפני חנק ומקומות סגורים - מקורם במלכודת אליה נקלעה בתוך המכונית - עם כריות האויר שהתנפצו סביבה, אי היכולת למצוא מפלט מהמלכודת עד החלצה. זאת, על רקע של האישיות הספציפית שלה, השואפת לשלמות, הישגיות - ונוכח קשיים בעברה הרחוק עליהם ניסתה לפצות במאמץ ובהצלחה.

בגין התסמונת החרדתית הפוסט טראומתית המתוארת - על תסמיניה הקליניים הייחודיים - נכותה הנפשית של רנית אבישר מוערכת על ידי בשיעור של 15% לצמיתות - בהתאמה לסעיף 34(ב-ג) לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), תשט"ז-1956. זאת לאחר שקוזזו בעיות מהעבר הרחוק: קשיי למידה, קשיים חברתיים ואין ספור פניות לרופא משפחה בתלונות על כאבי (צ"ל: כאבים-ר.י.) מפוזרים, חולשה, שלשולים, כאבי בטן ועוד. נכות זו אינה כוללת את הנכות הקיימת בגין האנורקסיה והמסוכנות שיש עמה לעצם קיומה, אותה אין אני יכולה בכל דרך אפשרית לקשור בתאונה."

מומחית זו נחקרה בחקירה ממושכת ומקיפה, וקיבלה הזדמנות להרחיב ולהוסיף הסברים. היא גם נשאלה שאלות הבהרה לאחר חקירתה. בתשובותיה חיזקה את עמדתה כי אין לקשור בין האנורקסיה לבין תאונת הדרכים, לא במובן של גרימה ולא במובן של החמרה. האקורד האחרון בהקשר זה הוא תשובה 4 מתשובות הבהרה מיום 9.6.07, אשר ניתנו לאחר מכלול כל השתלשלות העניינים ולאחר שב"כ התובעת גם הפנה אל המומחית מאמרים מקצועיים. בהקשר אחר נשאלה המומחית בשאלת הבהרה לאחר תום החקירה "מהי דרגת נכותה של התובעת בגלל האנורקסיה, במנותק מהשאלה בדבר הגורמים למחלה או מידת החמרה בעקבות התאונה" (שאלת ב"כ התובעת מ-17.6.07), ועל כך השיבה (בתשובה מ-20.7.07):

"בתשובה לכך אוכל לומר כי מחלת האנורקסיה יש בה עליות ומורדות. קשה לכמת במדויק ולאורך זמן את הנכות הכרוכה באנורקסיה. בנקודות זמן שונות הנכות שונה, פרט למצבים קיצוניים "סופניים" שאז הנכות גבוהה מאוד והמצב עלול להסתיים במוות. אחוזי התמותה בעבודות שונות נע בין 5% ל-18% (מתוך סינופסיס של פרידמן קפלן, עמ' 744). בעת שרנית נבדקה על ידי הייתה האנורקסיה במצב קשה וחשיתי לשלומה.

נכותה בזמנים שונים סביב המחלה מוערכת על ידי בין 20% (בזמנים טובים) עד 50% בזמנים פחות טובים, בתקווה שלא תגיע מעבר לכך".

9. מאמצים מרובים להבאת הצדדים לפשרה לא נשאו פרי. נראה שהעמדות הקוטביות לגבי השאלה כיצד להשקיף על התמונה הכוללת במקרה זה (ועל כך עוד יורחב להלן), תרמו לכך.
10. בסופו של דבר נשמעו ראיות. מטעם התובעת העידו היא עצמה ואמה וכן משה פרץ ואבי שחר, הקשורים לעבודתה של התובעת בסניף של רשת אנג'ל בתקופת התאונה. בנוסף לכך גם הוגשו מסמכים וראיות חפציות.
11. לאחר שהצדדים הגישו סיכומי טענותיהם, וב-13.11.07 אף הוגש לתיק מסמך שהיה חסר בו (בעקבות החלטה מ-12.11.07) הוכשרה הקרקע למתן פסק הדין.

ב. אמירות מקדימות ונקודות מוצא מרכזיות

12. על השיטה האדוורסרית, שהיא השלטת במשפטנו, נאמר כי הרציונל שליווה את התהוותה היה "שיריבות ועימות בין גרסות יאפשרו מן הסתם את בירור העובדות וחקר האמת" (ע. גרוס, "שיטת הדיון האדוורסרית בהליך הפלילי - האם היא מאפשרת אקטיביזם שיפוטי?", עיוני משפט יז (תשנ"ב) 867, 872). עוד נאמר בקשר אליה כי "כל אחד מן הצדדים היריבים אחראי להצגת גרסתו לפני בית המשפט, והאמת תצוץ מעצמה מתוך אותה התנצחות" (שם, 872-873), וכי "עמדה במרכזה של התפיסה המשפטית האדוורסרית ההנחה, כי היריבות הפעילה בין הצדדים היא ערובה לגילוי האמת" (שם, 873).
13. במקרה דנן, בהמשך למה שנאמר לעיל בסעיף 9, נדמה, שהצדדים נטלו על עצמם את המשימה לקחת דברים אלה עד קצה קרום המעטפת שלהם והגיעו לכדי אבסורד. למקרא סיכומי שני הצדדים עלול הקורא לחשוב שכל אחד מאלה עוסק בתובעת אחרת, ולשכוח שבתובעת אחת עסקינן. הנה כי כן, בסיכומי התובעת ימצא המעיין תובעת שהייתה כמעט כליל השלמות לפני התאונה ושהתאונה דן החריבה את עולמה. לעומת זאת, בסיכומי הנתבעת ימצא אותו מתבונן תובעת שעוד לפני התאונה סבלה מבעיות וקשיים על כל צעד ושעל, אשר התאונה כמעט לא השפיעה במאומה על מצבה. לא ייפלא אפוא שבהמשך לכך, וכאשר נכותה הרפואית הצמיחה המשוקללת של התובעת עקב התאונה, עומדת על 19.25% (נכות נפשית בשיעור 15%, כקביעת ד"ר דורסט, ונכות אורטופדית בשיעור 5%) נקרא בית המשפט ע"י התובעת (בראש ע"י 13 של סיכומיה) לפסוק הפיצויים מתוך נקודת מוצא שהתאונה הסבה נכות רפואית משוקללת בשיעור 48% (!), ובאוזנו השנייה מהדהדת קריאת

הנתבעת לפסוק פיצויים מתוך נקודת מוצא של נכות רפואית משוקללת בשיעור 8.135% (סעיף 129, בראש ע' 28 של סיכומיה).

14. אומר כבר עתה, כי במצב עניינים זה, טוב שניתן להסתייע בגישה האובייקטיבית והמאוזנת של המומחית הפסיכיאטרית, ד"ר דורסט. מומחית זו עמדה על כל הנחוץ. בין היתר, היא הסבירה היטב את כל עמדותיה הרפואיות, ובעיקר לגבי קיומה של תסמונת פוסט-טראומטית ובעניין הקרדינלי של העדר קשר (של גרימה או של החמרה) בין האנורקסיה לבין התאונה. היא גם ידעה להתייחס באופן ראוי לאותם דברים שמסרו התובעת ואמה, שאינם מתיישבים עם המציאות בשטח. במהלך חקירתה של המומחית נמסר לה כי היו עניינים שהתובעת ואמה מסרו לגביהם מידע לא נכון, או הסתירו נתונים בקשר אליהם. המומחית הסבירה כי הן פעלו כך מתוך מנגנוני הכחשה הגנתיים ולא מתוך הגזמות מכוונות, וגם שכנעה מדוע אין במה שנמסר לה במהלך החקירה כדי להביא לשינוי מסקנותיה. בהמשך לכך, אין לקבל את הקריאות מצד שני הצדדים, לסטות מקביעותיה של מומחית זו (כלפי מעלה או כלפי מטה, לפי האינטרס). לצעד כזה, שברגיל הינו צעד חריג, בוודאי שאין מקום במקרה דנן, לאחר שהמומחית התמודדה עם כל שנדרשה להתמודד, ולאור כל שנאמר לעיל לגבי האופן הראוי להערכה שבו פעלה.

15. לחיתום נושא זה אומר כבר עתה, כי נקודת המוצא לצורך פסק דין זה תהיה נכות רפואית משוקללת בשיעור 19.25%, בהתאם למצויין לעיל, בסעיף 13.

16. הן מכת דברי המומחית, הן מכת התרשמות ישירה שלי ממכלול הראיות, מתוך זהירות בדברי התובעת ואמה, אני סבור, שבסופו של יום נפרסה התמונה המלאה לגבי התובעת, ככל שהדבר נחוץ לצורך דיון בנוקים ובפיצויים במסגרת פסק דין זה. אכן, התובעת חוותה חוויות שונות, שחלקן לא קלות, בתקופות שונות של חייה. היא גם התקשתה בלימודים בתקופות שונות, ולמדה לבסוף לימודים על-תיכוניים כתלמידה שלא מן המניין בטורו-קולג', וגם שם נתקלה בבעיות ובקשיים. האנורקסיה שהחלה אצל התובעת בגיל 16-17, הרבה לפני התאונה, הינה חלק מאותם קשיים ואפשר שאף משתלבת בהם. לצד כל אלה היו לתובעת גם הישגים מוכחים, אשר לא ניתן לשלול אותם. הדבר בא לידי ביטוי, למשל, בכך שהתובעת היתה ראש משלחת לפולין וכן זו שהנחתה את טכס סיום בית הספר התיכון, תוך הפגנת בטחון ועוצמה, וגם בכך שחלק מציוניה בלימודים היו גבוהים ויפים. לאחר התאונה חלה הרעה במצב הכולל של התובעת, כאשר גם אם מנטרלים הגזמות מצד התובעת ואמה, אין בכך לשלול הרעה משמעותית. כנגד טענות שונות של הנתבעת, מן הראוי להביא דברים של בית המשפט העליון שנאמרו לאחרונה (בע"א 851/05 ברנר נ' אביטל, תקדין עליון 2007 (3) 154), אשר הולמים מאד את המקרה דנן:

"ההשלכות התפקודיות הגלומות בנכות נפשית עשויות להיות פחות גלויות לעין מאשר בנכות פיזיולוגית. מצד שני, מתעוררת לא אחת, בהקשר של נכות נפשית, טענה של התחזות או גוזמה. כל אלה מציבים קושי בפני בית המשפט, אך ישנם כלים שבאמצעותם ניתן לנסות ולחלץ את הפגיעה האמיתית, ארוכת-הטווח, ביכולת התפקוד של הנפגע כתוצאה מהנכות הנפשית. כלי מרכזי - אך לא יחיד - הוא עדות המומחה הרפואי".

עוד נאמר שם, כי:

"אין ספק שסימנים כאלה ואחרים של תפקוד נורמטיבי אצל אדם פגוע-נפש אינם בהכרח מעידים על היעדרה של נכות תפקודית או על יכולת ממשית להשתלב לאורך זמן במסגרת של עבודה... ובכלל זה גם הטענה בדבר המשך לימודיו של המשיב במכללה...".

אחר כל זאת, ובהתחשב גם במה שנאמר בע"א (מח', ת"א) 1624/96 לוי נ' מולכו, פ"מ תשנ"ז(ב) 349, 354 (הנזכר בע" 16 של סיכומי התובעת) לגבי נכויות נפשיות, אני סבור, שבמקרה דן מכלול הנכות הרפואית שנקבעה לתובעת היא גם זו שמשקפת את שיעור הנכות התפקודית ואת שיעור הפגיעה בכושר ההשתכרות שלה.

17. לעניין השכר שהיה צפוי לתובעת אלמלא התאונה (לצורך הפיצוי עבור פגיעה בכושר ההשתכרות לעתיד) עותרת התובעת להעמידו על כפל השכר הממוצע במשק, בעוד שהנתבעת טוענת, כי יש להעמידו, לכל היותר, על 4,500 ₪ ברוטו. בהמשך לכל שנאמר עד כה, הרי שאלמלא בעיית האנורקסיה, שיש עמה נכות גבוהה (כני"ל, בסעיף 8) הייתי מעמיד את בסיס השכר על השכר הממוצע במשק בניכוי מס הכנסה. בשל בעיית האנורקסיה אעמידו על 5,000 ₪, לאחר ניכוי זה. לגבי הפיצוי עבור הפסדי השתכרות בעבר אקבע את שייקבע לקמן.

ג. חוליית קישור

18. על יסוד מכלול מה שנאמר עד כה, ומה שייאמר להלן, תבוא פסיקת הפיצויים ביחס לראשי הנזק הספציפיים שעל הפרק.

19. נזכיר לעצמנו, כי התובעת עותרת לפיצויים עבור ראשי הנזק הבאים: הפסדי שכר בעבר, הפסד כושר השתכרות לעתיד, עזרת הזולת (עבר ועתיד), טיפולי פסיכותרפיה, טיפול תרופתי והוצאות נלוות, הפסד שכר לימוד ונזק לא ממוני.

ד. פיצויים - הפסדי שכר בעבר

20. עובר לתאונה הייתה התובעת סטודנטית. היא הגישה תלושים לגבי עבודה ברשת אנג'ל, שם היה שכרה הממוצע כ-1,500 ₪ לחודש. היא העידה שבנוסף לכך עבדה גם כמלצרית וברמנית ונתנה שיעורים פרטיים, וזיינה שעל כך אין מסמכים בכתב. מתוך השקפה על המכלול, ובחינה זהירה של דברים הנאמרים מפי התובעת שאין להם גם ביסוס חיצוני, אני קובע, כי השכר הרלבנטי לתקופה שעד שנה לאחר התאונה עומד על 2,500 ₪ לחודש, בערכים של מועד פסק הדין. לגבי יתרת תקופת העבר, נקודת המוצא תהיה שאלמלא התאונה הייתה התובעת צפויה להשתכר 3,500 ₪ "נטו" לחודש, בערכים של מועד פסק הדין.

21. בהתחשב בתעודות אי הכושר ובקביעותיהם של המומחים מטעם בית המשפט, יש מקום להכיר לתובעת בתקופה של 4 חודשים שבמהלכם סבלה מאי כושר מלא, בתקופה של שנה נוספת של פגיעה בשעור 30% בכושר ההשתכרות. לגבי יתרת העבר, שיעור הפגיעה בכושר ההשתכרות יהיה כמו לגבי העתיד, דהיינו, 19.25%.

22. ממה שנאמר לעיל (בסעיפים 20-21) עולה, כי הפיצוי עבור הפסדי השתכרות בעבר יהיה כדלקמן:

א. 4 חודשים $2,500 \times 4 = 10,000$ ₪, **בתוספת ריבית מאמצע התקופה, אשר, לנוחות**

החישוב, ייקבע מועדו ל-1.1.03.

ב. 8 חודשים $2,500 \times 30\% \times 8 = 6,000$ ₪, **בתוספת ריבית מאמצע התקופה, אשר,**

לנוחות החישוב, ייקבע מועדו ל-1.5.03.

ג. 4 חודשים $3,500 \times 30\% \times 4 = 4,200$ ₪, **בתוספת ריבית מאמצע התקופה, אשר,**

לנוחות החישוב, ייקבע מועדו ל-1.7.03.

ד. 45 חודשים $3,500 \times 19.25\% \times 45 = 30,319$ ₪, **בתוספת ריבית מאמצע התקופה,**

אשר, לנוחות החישוב, ייקבע מועדו ל-1.8.05.

ה. פיצויים - פגיעה בכושר ההשתכרות (לעתיד)

23. על רקע כל שנקבע לעיל, וכאשר לתובעת צפויות 42 שנות עבודה עד הפרישה הצפויה, בגיל 67, יבוא החישוב הבא:

$$5,000 \times 19.25\% \times 286.3598 \text{ (מקדם ל-42 שנה)} = 275,621 \text{ ₪.}$$

ו. פיצויים - עזרת הזולת (עבר ועתיד)

24. התובעת עותרת לפסיקת "50,000 ₪ לעבר ועוד סכום גלובלי סביר לעתיד" (סעיף ג', 4, בע' 17 של סיכומיה). בסיכומי התובעת מצוין בהמשך לכך, כי עתירה זו מבוססת גם על גישת

התובעת, שיש לזקוף לחובת התאונה החמרה באנורקסיה. הנתבעת טוענת, כי אין לפסוק מאומה (סעיף 172, בע' 32 של סיכומיה).

25. לנוכח קביעותיה של המומחית, ולאחר נטרול הגזמות לגבי היקף הצורך בעזרה עקב התאונה, בהמשך לכל שנאמר לעיל, יש מקום לפסוק פיצוי בראש הנזק של עזרת הזולת, אך לא בסכום גבוה.

26. בכל הנוגע לעבר, יש מקום להניח, שבסמוך לתאונה נזקקה התובעת לעזרה מוגברת של בני משפחתה. לגבי התקופה המאוחרת יותר, מתקבל הרושם שהתובעת מתפקדת באופן עצמאי, לרבות נהיגה, וכי במצב עניינים זה, וכשלא נתקבלה טענת התובעת שהתאונה החמירה את מצב האנורקסיה, אין לזקוף לחובת התאונה צורך בעזרה בהיקף משמעותי, אלא, לכל היותר, מפעם לפעם ובהיקף קטן.

27. בהמשך לכל שנאמר, **אני פוסק לתובעת בראש נזק זה פיצוי בסך 10,000 ₪ לעבר (כולל הפרשי הצמדה וריבית עד מועד פסק הדין) וסכום של 30,000 ₪ לעתיד.**

ז. פיצויים - טיפולי פסיכותרפיה, טיפול תרופתי והוצאות נלוות

28. התובעת עותרת לפיצוי בסך 20,000 ₪ עבור טיפול פסיכותרפיה, ולפיצוי בסך 25,000 ₪ עבור טיפול תרופתי והוצאות נלוות. הנתבעת טוענת כי אין לפסוק מאומה.

29. בסיכומו של דבר, **אני פוסק בפרק זה של פסק הדין סך 20,000 ₪**. זאת על רקע העובדה שהפסיכיאטר ד"ר מייזל המליץ על טיפול פסיכותרפיה למשך שנתיים, בעלות כוללת של 20,000 ₪ (כמצוטט לעיל, בסעיף 7) והמלצתו לא נשללה ע"י ד"ר דורסט. מכיוון שהמומחה שהמליץ על טיפול זה גם נקב בעלותו, יש לראותו כמי שממליץ שהטיפול לא יהיה במסגרת כזו שאינה כרוכה בתשלום. מעבר לכך, לא אחת נפסקים פיצויים עבור טיפולים רפואיים במסגרות פרטיות, ובמיוחד בתחום הנפשי (ראו, למשל: ת.א. (מח', י-ם) 67/92 מנסנו נ' מגדל (לא פורסם); ת.א. (שלום, י-ם) 826/94 אברגיל נ' בן אבו, דינים שלום יד 686 ועוד). בזוכרנו, כי גם כאשר התובעת מקבלת טיפולים במסגרת ציבורית עדיין חשופה הנתבעת לתביעת שיבוב, כגון מכח סעיף 22 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, מצטמצם עוד יותר הטעם שלא להיעתר לבקשת התובעת בהקשר זה.

לגבי הוצאות רפואיות נוספות מקובלת עליי טענת הנתבעת. התובעת בסיכומיה מסתפקת בציון ראש הנזק והסכום המבוקש בקשר אליו, ובכך אין לבסס הצדקה לפיצוי (הן לעבר, הן לעתיד).

ח. פיצויים - הפסד שכר לימוד

30. גם לגבי ראש נזק זה התובעת מסתפקת בציון ראש הנזק והסכום שהיא עותרת שייפסק לה בקשר אליו. במצב עניינים זה, ועל רקע טענות התובעת בהקשר זה (בסעיפים 174-179 של סיכומיה), אין מקום לפסוק פיצוי, והתביעה בראש נזק זה נדחית.

ט. פיצויים - נזק לא ממוני

31. התובעת לא אושפזה בגין התאונה. בהמשך לכך, הנתון הרלבנטי לצורך הפיצויים בראש הנזק הלא ממוני הוא הנכות הרפואית הצמיתה. נכות זו עומדת על 19.25%, כפי שנקבע לעיל, בסעיף 15. התובעת מעלה אפשרות של פסיקה על יסוד נכות זו, במסגרת טיעון של חלופי חלופין (בפרק ג1, שבעי 13 של סיכומיה), ומציינת לגביו שהסכום המתקבל הוא 34,569 ₪. התובעת בסיכומיה לא חולקת על כך שנכות בשיעור כזה מביאה לפיצוי כני"ל. בהתחשב בכך, וגם בפרק הזמן המסוים שחלף מאז הגשת סיכומי התובעת **הפיצוי בראש נזק זה יעמוד על סכום מעוגל של 35,000 ₪ למועד פסק דין זה (כולל ריבית עד מועד זה)**.

י. ניכויים - תשלום תכוף

32. אין מחלוקת, כי מסכום הפיצויים יש לבצע ניכוי בגין תשלום תכוף ששולם לתובעת. מדובר בתשלום תכוף בסך 20,000 ₪ ששולם לתובעת ביום 23.5.06 (כמצוין בסעיף 180 של סיכומי התובעת). לעניין הניכוי הקשור בסכום זה תבואנה הוראות להלן.

יא. ניכויים - גמלאות מל"ל רעיוניות

33. התובעת טוענת כי התאונה דנן היא תאונת עבודה, וכי יש לבצע ניכוי של גמלאות מל"ל רעיוניות שיכלה התובעת לקבל אילו פנתה למל"ל להכיר בתאונה כתאונת עבודה. התובעת טוענת כי אין מדובר כלל בתאונת עבודה, וכי אין לנכות מאומה בהקשר זה.

34. לדעתי, קיים ספק משמעותי אם התובעת הצליחה לשכנע שאכן מדובר בתאונת עבודה. מכל מקום, אפילו מנקודת מוצא שאכן מדובר בתאונת עבודה, ברור שאין מקום לניכוי הנטען. זאת בשל כך שהתאונה אירעה לתובעת בעת שנהגה ברכבה הפרטי, ולא ברכבו של מעביד. במצב עניינים זה, אין מבצעים ניכוי בשל עצם הזכאות האפשרית לגמלאות מל"ל (כפי שהיה מקום לבצע אילו היה מדובר בתאונה ברכב של מעביד), אלא מנכים רק כאשר קיים סיכון שהמל"ל יחזור על המבטחת לגבי גמלאות שהוא משלם. כך נאמר למשל בע"א 714/80, 728 גולדברגר נ' בסה, פ"ד לז' (3) 109, 114:

"הלכה ברורה ופסוקה היא, כי מזיק צד ג' זכאי שסכום הגימלאות ינוכה מהפיצוי שנפסק נגדו, והנימוק שביסוד הלכה זו אינו חובת הקטנת הנזק אלא חובת ההחזרה למוסד, הזכאי לתבוע את המזיק בתביעת שיבוב. העיקרון הוא, שאין לחייב את המזיק בתשלום כפול, הן לניזוק והן למוסד, והדברים ידועים..."

כל עוד צפוי המזיק לתביעת שיבוב מאת המוסד, זכאי הוא
שסכומים, שהמוסד עשוי לשלם לניזוק, לא יובאו בחשבון
הנזקים, שיש לחייבו בם, או ינוכו מהנזקים שבם חויב".

במקרה דנו, שבו חלפו למעלה מחמש שנים ממועד התאונה, והתובעת לא פנתה למל"ל,
וכאשר גירסת התובעת היא שלא מדובר כלל בנסיבות של תאונת עבודה, אין סיכון של ממש
שהמל"ל ישלם מכאן ואילך לתובעת גמלאות בגין התאונה, ושהנתבעת תצטרך לשפות את
המל"ל בקשר לכך. מכאן, שאין מקום לניכוי רעיוני.

יב. סיכום וסיום

35. סכום הפיצויים הכולל הוא זה המצטבר מן הסכומים שנפסקו לעיל, בסעיפים 22, 23, 27,
29 ו-31 של פסק דין זה.

36. בהתאם למה שנפסק בע"א 841/02 ששון נ' אבנר, תקדין עליון 1139 (1)2004 ובפסקי דין
נוספים, יש להוסיף שכ"ט עו"ד על מלוא הסכום הכולל הנ"ל, ומסכום הפיצויים הכולל,
בתוספת שכ"ט עו"ד כנ"ל, יש לנכות את סכום התשלום התכוף (כולל שכ"ט עו"ד בקשר
אליו) בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד תשלומו. נמצא, שבמקרה דנו יש להפחית
מסכום הפיצויים הכולל, כנ"ל בסעיף 35, בתוספת שכ"ט עו"ד בשעור 13% ממנו, בצירוף
מע"מ, את הסך 20,000 ₪, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מ-23.5.06.

37. הנתבעת תשלם לתובעת את הסכום שיתקבל לאחר החישובים דלעיל, וכן את האגרה
ששילמה עם הגשת התביעה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מאז.

38. הנתבעת תשא בתשלום יתרת האגרה.

ניתן בהעדר הצדדים היום, י"ב בכסלו תשס"ח (22 בנובמבר 2007). המזכירות תשלח את פסק הדין
אל באי כח הצדדים.

רפאל יעקובי 54678313-5098/03

רפאל יעקובי, שופט

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה